

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 140/14

Λουξεμβούργο, 23 Οκτωβρίου 2014

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-359/11 και C-400/11
Alexandra Schulz κατά Technische Werke Schussental GmbH und Co. KG
και Josef Egbringhoff κατά Stadtwerke Ahaus GmbH

Οι καταναλωτές που προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο στο πλαίσιο της γενικής υποχρέωσης εφοδιασμού πρέπει να ενημερώνονται εγκαίρως, προτού εφαρμοσθεί οιαδήποτε αναπροσαρμογή των τιμολογίων, σχετικά με τους λόγους, τους όρους και την έκταση της αναπροσαρμογής αυτής

Μη προβλέποντας τέτοια ενημέρωση, η επίμαχη στις κύριες δίκες γερμανική ρύθμιση αντιβαίνει στις οδηγίες για την ηλεκτρική ενέργεια (2003/54) και για το φυσικό αέριο (2003/55)

Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Δικαστήριο επιλήφθηκε δύο διαφορών μεταξύ πελατών που εφοδιάζονται ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο και των προμηθευτών τους με αντικείμενο διάφορες αυξήσεις των τιμολογίων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των ετών 2005 και 2008. Οι πελάτες αυτοί, οι οποίοι εμπίπτουν στο πλαίσιο της γενικής υποχρέωσης εφοδιασμού (πελάτες γενικού καθεστώτος)¹, ισχυρίζονται ότι οι αυξήσεις αυτές ήταν υπερβολικές και βασίζονταν σε παράνομες ρήτρες.

Η ισχύουσα κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών γερμανική ρύθμιση καθόριζε τους γενικούς όρους των συμβάσεων που συνάπτονταν με τους καταναλωτές και τις καθιστούσε άμεσα αναπόσπαστο μέρος των συμβάσεων που συνάπτονταν με τους πελάτες γενικού καθεστώτος. Επέτρεπε στον προμηθευτή να αναπροσαρμόζει μονομερώς τις τιμές του φυσικού αερίου, χωρίς να εκθέτει τους λόγους, τους όρους και την έκταση της αναπροσαρμογής, αλλά παράλληλα επέβαλλε την υποχρέωση ενημέρωσης των πελατών για οποιαδήποτε αύξηση των τιμολογίων και διασφάλιζε το δικαίωμά τους να καταγγείλουν ενδεχομένως τη σύμβασή τους.

Απαντώντας στα ερωτήματα του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο διαπιστώνει, στη σημερινή του απόφαση, ότι η οδηγία 2003/54² για την ηλεκτρική ενέργεια και η οδηγία 2003/55³ για το φυσικό αέριο αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση (όπως η επίμαχη στις κύριες δίκες γερμανική ρύθμιση), η οποία καθορίζει το περιεχόμενο των συμβάσεων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου που συνάπτονται με τους καταναλωτές στο πλαίσιο της γενικής υποχρέωσης εφοδιασμού⁴ και προβλέπει τη δυνατότητα των προμηθευτών να αναπροσαρμόζουν

¹ Σε τέτοια περίπτωση, ο προμηθευτής είναι υποχρεωμένος, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που του επιβάλλει η εθνική ρύθμιση, να συνάπτει σύμβαση με τους πελάτες που το ζητούν και οι οποίοι μπορούν να αξιώσουν την εφαρμογή των όρων που προβλέπει η εν λόγω ρύθμιση.

² Οδηγία 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/EK (ΕΕ L 176, σ. 37, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 16, σ. 74). Η οδηγία του 2003 **καταργήθηκε** με την οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/EK (ΕΕ L 211, σ. 55).

³ Οδηγία 2003/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 98/30/EK (ΕΕ L 176, σ. 57). Η οδηγία του 2003 **καταργήθηκε** με οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK (ΕΕ L 211, σ. 94).

⁴ Ως προς το καθήκον ενημέρωσης έναντι των πελατών **ειδικού** καθεστώτος, βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 2013, RWE Vertrieb (C-92/11), και το AT [αριθ. 36/13](#). Κατά την απόφαση αυτή, η πριν από τη σύναψη της σύμβασης ενημέρωση του καταναλωτή, κατά τρόπο διαφανή, σχετικά με τον λόγο και τον τρόπο μεταβολής του κόστους παροχής του αερίου έχει ουσιώδη σημασία. Ωστόσο, το συμπέρασμα αυτό δεν ισχύει για τις συμβάσεις που συνάπτονται με πελάτες **γενικού** καθεστώτος (όπως οι πελάτες των υπό κρίση υποθέσεων). Συγκεκριμένα, οι συμβάσεις που συνήφθησαν με τους πελάτες στην υπόθεση RWE Vertrieb (πελάτες **ειδικού** καθεστώτος) διέπονταν όχι μόνον από την

τα τιμολόγια της παροχής αυτής, χωρίς, εντούτοις, να εξασφαλίζει ότι οι καταναλωτές ενημερώνονται εγκαίρως, πριν από την εφαρμογή της αναπροσαρμογής, σχετικά με τους λόγους, τους όρους και την έκτασή της.

Το Δικαστήριο επισημαίνει, ειδικότερα, ότι οι δύο αυτές οδηγίες υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά τη διαφάνεια των συμβατικών όρων.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι, πέραν του δικαιώματός τους να καταγγέλλουν τη σύμβαση (δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνουν οι οδηγίες σε περίπτωση αναπροσαρμογής των τιμολογίων), οι πελάτες πρέπει, επίσης, να έχουν το δικαίωμα να προσβάλλουν μια τέτοια αναπροσαρμογή.

Προκειμένου να μπορούν να ασκούν πλήρως και ουσιαστικά τα δικαιώματα αυτά και να αποφασίζουν με πλήρη επίγνωση κατά πόσον θα καταγγείλουν τη σύμβαση ή θα προσβάλουν την αναπροσαρμογή της τιμής για την παροχή, οι πελάτες στο πλαίσιο της γενικής υποχρέωσης εφοδιασμού πρέπει να ενημερώνονται εγκαίρως, πριν από την εφαρμογή της αναπροσαρμογής, σχετικά με τους λόγους, τους όρους και την έκταση της αναπροσαρμογής αυτής.

Ως προς το αίτημα περί ελαχιστοποίησης των οικονομικών επιπτώσεων της απόφασης, το Δικαστήριο δεν το έκανε δεκτό και, ως εκ τούτου, δεν προέβη σε περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων της απόφασής του. Συναφώς, το Δικαστήριο παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι δεν αποδείχθηκε ότι η αμφισβήτηση της εγκυρότητας ορισμένων έννομων σχέσεων που έχουν εξαντλήσει τα αποτελέσματά τους στο παρελθόν θα διατάρασσε αναδρομικά ολόκληρο τον τομέα της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στη Γερμανία. Επομένως, η ερμηνεία των οδηγιών 2003/54 και 2003/55 ισχύει για όλες τις τιμολογιακές αναπροσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο ισχύος των οδηγιών ⁵.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

οδηγία 2003/55, αλλά επίσης από την οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29). Δεδομένου ότι το περιεχόμενο των συμβάσεων που συνάπτονται με πελάτες **γενικού** καθεστώτος καθορίζεται από τις αναγκαστικού δικαίου γερμανικές κανονιστικές διατάξεις, δεν εφαρμόζεται ως προς αυτές η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες.

⁵ Οι οδηγίες 2003/54 και 2003/55 ετέθησαν σε ισχύ στις 4 Αυγούστου 2003, η δε προθεσμία για τη μεταφορά τους στο εσωτερικό δίκαιο έληξε την 1η Ιουλίου 2004. Καταργήθηκαν από τις 3 Μαρτίου 2011 (βλ. ανωτέρω υποσημειώσεις 2 και 3).